

Jaarstukken 2022

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder: P. Verkroost

Inleiding

De groei van Purmerend en de opgaven op het gebied van mobiliteit, milieu en duurzaamheid hebben effect op de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor onze inwoners en levert een grote bijdrage aan het woongenot. Daarom is het van belang om te zorgen dat een prettige, veilige en toekomstbestendige leefomgeving gewaarborgd blijft. Dit vraagt om een zorgvuldige en efficiënte aanleg en beheer van groenvoorzieningen, wegen, bruggen, openbare verlichting en riolering op het door de gemeenteraad afgesproken kwaliteitsniveau. De gemeente heeft de wettelijke taak om het afval- en hemelwater veilig af te voeren en het dierenwelzijn te bevorderen.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Beheer openbare ruimte

Een prettige leef- en bewegingswereld van de Purmerenders staat voorop. In het groen en voor de straatreiniging hebben we niveau B bereikt en dit willen we behouden. Groen is niet alleen voor het beeld in de stad belangrijk, maar is noodzakelijk om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Daarnaast kan het groen in de wijken onderlinge verbinding en ontmoeting vergroten. Doordat er veel woningen gebouwd worden, zullen meer mensen van dezelfde buitenruimte gebruik maken. Hiervoor moet er voldoende aantrekkelijk groen zijn om te ontspannen, te spelen en te sporten. De andere beheerdisciplines worden onderhouden op C-niveau volgens de vastgestelde beheerplannen.

Met het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland en Purmerend 2021-2024 werkt de gemeente in lijn met Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste stad in 2050.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Beheer en onderhoud

In 2022 zijn de nieuwe beheerplannen gemaakt en vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee is de beeldkwaliteit voor alle beheersdisciplines vastgesteld op niveau B. In 2022 zijn diverse werkzaamheden en projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelen op het gebied van het beheer van de openbare ruimte.

Hieronder enkele voorbeelden:

- Onderhoud aan 30 bruggen uitgevoerd en 11 fiets-voetgangersbruggen vervangen
- Renovatieproject Beemsterbrug opgestart
- 5 rioolhoofdgemalen gerenoveerd (inclusief gemaal binnenstad dat toegankelijk is gemaakt voor educatie) en 30 minigemalen Beemster gerenoveerd

- Rijbanen op de Jisperweg en de Middenweg geasfalteerd
- Langs diverse doorgaande wegen 200 conventionele verlichting vervangen voor LED
- Ruim 19.000 planten ingeboet op plaatsen waar kale plekken in de bestaande plantvakken waren ontstaan
- Tijdens de Tulpenparade in het voorjaar sierden ruim 20.000 tulpen de straten, pleinen en winkelcentra
- Ongeveer 12.750 boomveiligheidscontroles uitgevoerd

Klimaat

Klimaatadaptatie is essentieel om te waarborgen dat Purmerend in fysiek, sociaal en economisch opzicht aantrekkelijk blijft voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Aanvullend zijn de basisveiligheidsniveaus klimaatbestendige nieuwbouw die van toepassing zijn op de openbare ruimte verankerd in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR).

De nieuwe openbare ruimte wordt klimaat adaptief ingericht om schade en overlast als gevolg van extreme buien, hitte, droogte/bodemdaling en overstromingen zoveel mogelijk te beperken. Denk hierbij aan waterbergende wegen, wadi's, extra oppervlaktewater, verbreden of verdubbelen duikers voor betere doorstroming, bomen, groen, parken, natuurvriendelijke oevers en waterfluctuatiezones.

De meeste klimaatadaptatieve maatregelen zijn nieuw, zoals de waterbergende weg en wadi's. De komende jaren wordt gemonitord op functionaliteit en onderhoud. De klimaatadaptatieve maatregelen worden nauw afgestemd met beheer om tot een integrale, duurzame en betaalbare manier klimaatadaptatie in de stad uit te rollen.

Riolering

Het gemeentelijke beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Het GRP heeft een planperiode van 2018 tot en met 2023. De voorbereidingen voor een gezamenlijk, regionaal (Zaanstreek-Waterland) GRP zijn gestart. In het GRP zijn onder meer de grootschalige vervangen van het riool in Overwhere en Wheermolen Oost opgenomen. Deze zijn in het afgelopen jaar verder voorbereid. In maart 2023 is de rioolvervanging van Overwhere Zuid ook daadwerkelijk van start gegaan. De achterstanden zullen de komende jaren worden ingelopen.

Kwaliteit

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken intensief samen bij het invullen van watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging beperkt, personele kwetsbaarheid beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op vele nieuwe ontwikkelingen. Om dit te borgen wordt het volgende gemeentelijke rioleringsplan (of Programma water en riolering genoemd onder de Omgevingswet) in samenwerking met de regio Zaanstreek-Waterland opgesteld.

Onderhoud

De riolering wordt planmatig geïnspecteerd. De frequentie is afhankelijk van de leeftijd, de functie en de resultaten van eerdere inspecties. Tegelijk met de inspectie wordt het riool gereinigd. De

inspectie wordt beoordeeld en indien nodig wordt er herstel uitgevoerd. Straatkolken worden jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd. Ook hiervan worden geconstateerde gebreken hersteld. Rioolgemalen worden jaarlijks bekeken en indien nodig worden onderdelen preventief vervangen. Afgelopen jaren is begonnen met het oppakken van de uitgestelde rioolvervangingen. Komende jaren staan er nog veel vervangingen gepland.

Bestuurlijke producten 2022

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Integraal beheerplan 2022-2026	Jaarlijks (actualisatie)	1e
Gemeentelijk rioleringsplan 2022-2026	Jaarlijks (actualisatie)	1e

Wat heeft het gekost

PGRo6	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Afwijking
Lasten	-28.323	-28.556	-30.339	-29.688	651
Baten	11.088	10.192	10.372	10.521	149
Saldo	-17.235	-18.365	-19.967	-19.167	800

Het programma Beheer openbare ruimte heeft per saldo een voordelige afwijking van € 800.000. Dit komt door € 651.000 lagere lasten en € 149.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Beheer openbare ruimte

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere baten beheer wegen		
Er is voor € 230.000 meer in rekening gebracht aan nutsbedrijven voor leges instemmingsbesluiten en diverse herstel werkzaamheden (herstraattarieven).		230
Hogere doorbelasting apparaatskosten groen		
De doorbelasting van de apparaatskosten groen is € 200.000 hoger dan begroot door met name de inzet vanwege langdurig zieken. Er is ook tijdelijke inzet geweest vanwege het ontbreken van expertise op het beheer van groen. Daarnaast is er sprake van enkele tijdelijke contracten voor mensen uit de Oekraïne.	-200	
Hogere dotatie voorziening onderhoud begraafrechten		
De dotatie aan de voorziening afkoopsommen onderhoud begraafrechten is € 125.000 hoger dan begroot.	-125	
Hogere lasten gronddepot		
De hogere lasten van het gronddepot worden voornamelijk veroorzaakt door inhuur vanwege een vertrekregeling met de voormalig beheerder en kosten voor herinrichting van het gronddepot (o.a. bestrating).	-139	

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere lasten schadeherstel wegen		
De lasten voor het schadeherstel aan de wegen als gevolg van het plaatsen en onderhouden van kabels en leidingen bedragen € 163.000 hoger dan begroot. Hier tegenover staat een vergoeding van de nutsbedrijven (herstraattarieven).	-163	
Hogere lasten wet herziening wegenbeheer HHNK		
De lasten van de uitkering voor het wegenbeheer (WHW) aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zijn € 139.000 hoger dan begroot.	-139	
Hogere onttrekking voorziening onderhoud begraafrechten		
De onttrekking aan de voorziening onderhoud begraafrechten is € 131.000 hoger dan begroot.	131	
Lagere baten rioolheffing		
Er is voor € 148.000 minder aan rioolheffing gerealiseerd dan begroot door de afwijking op de aantallen woninggroei en leegstand.		-148
Lagere beheerskosten riolering		
De lagere beheerskosten riolering van € 124.000 betreffen enerzijds hogere inspectiekosten voor de gemengde rioolstelsels van € -174.000 en anderzijds uitgestelde onderhoudswerkzaamheden aan riolering en gemalen voor € 298.000.	124	
Lagere dotatie voorziening rioolheffing		
De dotatie aan de voorziening rioolheffing is inclusief de nacalculatie op btw en overhead € 128.000 lager dan begroot. Eerder was de raming van de dotatie aan de voorziening rioolheffing bijgesteld tot € 186.000. Per saldo wordt er € 58.000 toegevoegd aan de voorziening rioolheffing.	128	
Lagere lasten projecten beheer en onderhoud		
Lagere lasten van € 1.213.000 op projectmatige werkzaamheden aan het beheer van de openbare ruimte. Dit zijn projecten met een bijdrage uit het lopende beheerbudget waarvan de afronding in 2022 niet kon worden gerealiseerd. Uitvoering vindt plaats in 2023 of later. Het betreft projecten wegen (€ 460.000), kunst- en waterwerken (€ 526.000) en groen (€ 227.000). Voorgesteld wordt dit budget van € 1.213.000 toe te voegen aan de reserve instandhouding openbare ruimte.	1.213	
Diverse		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000.	-179	67
Totaal	651	149

Reserves

Bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte

Ter egalisatie van de uitgaven voor de uitvoering van het integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR) is de bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte in 2022 ingesteld. Bij de Najaarsrapportage is € 924.000 geraamd als dotatie aan de reserve instandhouding openbare ruimte. Bij jaareinde zijn de lagere lasten van € 1.435.000 (waarvan € 1.213.000 groter dan € 100.000) van de projecten, waarvan de afronding in 2022 niet kon worden gerealiseerd, toegevoegd aan de reserve instandhouding openbare ruimte. In totaal is € 2.359.000 toegevoegd aan de reserve instandhouding openbare ruimte.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken

Per jaareinde 2021 was € 2.501.000 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. Dit betreft met name een saldering van doorgeschoven werk uit voorgaande jaren. Als gevolg van het resultaat op het product riolering is in 2022 per saldo € 57.951 toegevoegd aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening gemeentelijke watertaken bedraagt ultimo 2022 € 2.559.000.

Voorziening onderhoud begraafrechten

Per jaareinde 2021 was € 1.413.000 beschikbaar in de voorziening onderhoud begraafrechten ter egalisering van meerjarig afgekochte begraafrechten en afkoopsommen onderhoud. In 2022 is er wegens afkoopsommen € 207.000 toegevoegd aan de voorziening en is er € 292.000 onttrokken aan de voorziening. De stand van de voorziening is per einde 2022 € 1.328.000.

Investeringsen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders: N. Saaf,

Inleiding

Purmerend is zichtbaar aan het veranderen. De gemeente streeft daarbij naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor iedereen, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daartoe jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen aan. Dit doen we onder andere vanuit de paraplu van het programma Purmerend 2040. De afgelopen jaren heeft dit geresulteerd in meerdere beleidsstukken, plannen en ontwikkelingen. Ook in de komende jaren zal programma Purmerend 2040 een essentieel onderdeel zijn van onze inzet.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Ruimtelijke ordening

Voor wat betreft droogmakerij de Beemster steunen we de ambitie om het predicaat Werelderfgoed beter te benutten en de bekendheid van ons gebied te vergroten. Dat biedt kansen voor toerisme en lokale economie. We zoeken naar een balans tussen de relatief strikte regels van het Werelderfgoed en de ontwikkelvragen van inwoners en ondernemers.

Purmerend groeit steeds meer naar een hoogwaardig en duurzaam ingerichte stad met een sterke samenhang tussen de historische binnenstad en de wijken, de wijken onderling en de omliggende regio.

Purmerend intensificeert, verduurzaamt en groeit verder naar een compacte en volwaardige stad. De doelstellingen daarbij zijn onder andere meer evenwicht in wonen en werken, meer diversiteit in woonmilieus, voldoende aanbod van voorzieningen, versterken van de groene infrastructuur en goede verbindingen met de wijken. De ontwikkeling van het Waterlandkwartier en het Wagenweggebied spelen hierin een belangrijke rol.

Samen met de historische binnenstad vormen deze gebieden straks het centrumgebied. We willen de samenhang tussen deze ontwikkelingen en gebieden bewaken. We zien dat de stad verandert. Dit heeft invloed op meerdere beleidsterreinen. Die gaan we continu monitoren en aanpassen waar deze niet meer volstaan. Wij willen het karakter van de historische binnenstad behouden en versterken. De ingeslagen weg van historiserend bouwen draagt bij aan de historische binnenstad. Tegelijkertijd is verdere ontwikkeling van belang voor de vitaliteit en de leefbaarheid van de binnenstad met een combinatie van detailhandel, horeca, woningen en voorzieningen.

Verdichten in de stad is geen sinecure. Het heeft effect op de directe woon- en leefomgeving en daarmee de direct omwonenden. Tegelijkertijd staan we voor een grote taak om in de woonbehoefte te voorzien en de verwante opgaven als mobiliteit, klimaat en duurzaamheid daarin ook een plek te geven. We voeren daarom al in een vroegtijdig stadium het gesprek